ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 ղրշ. վեցամսեայ 30 ղրշ. եռամսեայ 20 ղրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 ղրշ. Վեցամսեայ 40 ղրշ. եռամսեայ 25 ղրշ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԾԱՂԻԿ
ՕՐԱԳԻՐ

”زاغيك“ ارمنيجه يومى وسياسى غزته در

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Կալաթա, Գուրշունլու խան, թիւ 7
ՍԱԳԱԱԵԱՆ ՏԳԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է ստորագրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 394 "ԾԱՂԻԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ 21 ՄԱՐՏ 1902 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ԹԻՒԻՆ ՀԵՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼ

ԿԱԹՆԱՎԱՃԱՌ ԱՂՋԻԿԸ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՎԷՊԻՆ 5րդ ԹԻՒԸ

ՈՐ ՆՈՒԷՐ ԿԸ ՏՐՈՒԻ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Սիրելի ընթերցող, մեծ պահոց անցեալ երեք չաբաթներուն, ամէն հինգշաբթի առիթը ունեցայ, Ծաղիկի միջոցաւ կարգ մը բաներ ըսելու քեզի, որոնք ամէնէն աւելի անկեղծութեան վրայ հիմնուած ըլլալնուն համար է որ կարելի է մեզ չհամարուեցան։ Մանաւանդ դուն, ապահով եմ, ամէնէն աղէկ ընդունելութիւնը ըրիր ըսուածներուն, որովհետեւ շատ բան սրտէդ էր որ խօսեցայ։ Բայց «ամէն օր ուրիշին, օր մըն ալ քեզի» կ'ըսէ առածը, հարկաւ լսած ես։ Ուրեմն եթէ այսօր ալ, առանց նկատումի, կատարեալ անկեղծութեամբ, քու վրադ դարձնեմ խօսք", սիրելի ընթերցող, կամ աւելի ճիշդը բոլոր ընթերցողներուն վրայ դարձնեմ, չեմ յուսար որ ատիկա պատճառ մը ըլլայ մեր միջեւ յարաբերութեանց ցրտանալուն, մանաւանդ որ տակաւին շատ մը կարեւոր բաներ ունիմ ըսելիք, կարգ մը մտերմական անզգուշութիւններ՝ ընելիք։ Ուրեմն վստա՛հ ըլլալով որ ուղղակի երեսիդ ըսելիքներէս չպիտի վշտանաս, սիրելի ընթերցողս, սկսինք քիչ մը սասուլխելու։

Ցոյն իմաստասիրութիւնը իր մէջ մեծ խօսք մը ունի «Ճանի՛ր զքեզ», այնպէս որ եթէ ես այսօր կ'ելլեմ զքեզ ինքզինքիդ ճանչցնելու, բնական է որ յանկեայն հասկցնել կ'ուզեմ որ դուն ամէնէն քիչ կը ճանչնաս ինքզինքդ։ Բացատրեմ միտքս", խնդրին աւելի ընդհանուր համաձայնութիւն մը տալով։ Մեր մէջ ընթերցողները ամէնէն քիչ գիտեն թէ ինչ է իրենց կարդալ ուզելիք բանը։ Եթէ իրենց խօսքին նայիս, լուրջ գրուածներէ կ'ախորժին ամէնէն աւելի, իսկ եթէ իրենց կարդացածին նայիս, ամէնէն անամէջ, ամէնէն անցողակի բաներն են անոնք։ Չեմ կարծեր որ այս մասին ընելիք առարկութիւն մը ունենաս, սիրելի ընթերցող։ Առարկութիւն ընելու պարագային անմիջապէս պիտի փութամ ապացոյցներու ամբողջ կոյտ մը դնել առջեւդ։ Մեր ընթերցողներուն ամէնէն աւելի անամէջ գրութիւններ կարդալուն հետեւանքը չէ՞ եթէ այսօր մեր լրագիրները երկու, երեք, երբեմն ալ աւելի թերթօններ կը հրատարակեն։ Յայտնի է թէ լրագիրներու կամ աւելի ճիշդը ընթերցողներուն նախասիրած թերթօնները ժամանցի սահմանուած ընթերցումներ միայն կրնան ըլլալ, եւ եթէ թերթեր իրարու հետ կը մրցին այսօր թերթօն մը աւելի տալու համար, ատոր մեղքը ընթերցողի վիզին կը ծանրանայ, քանի որ թերթերու վարչութիւններ հարկադրուած են որոշ չափով ճաշակի եւ գաղափարի զիջողութիւններ ընել, եթէ մեր խեղճուկրակ ճաշակով ու մտքով ընթերցողներուն համար է որ կը հրատարակուին։ Որքան մակերեսային գրուածներէ կ'ախորժին ընթերցողները մեր մէջ, այնքան ալ դժգոհ են մեր այսօրուան գրականութենէն ու լրագրութենէն։ «Տիրոջը համեմատ ծառայ» կ'ըսէ Ֆրանսացին, ես ալ «մեր ընթերցողներուն համեմատ գրականութիւն եւ լրագրութիւն» պիտի ըսեմ. կամ թէ եթէ մեր գրականութիւնը եւ լրագրութիւնը կշռեին մէկ նժարը դնեմ եւ ընթերցողներն ալ միւս նժարը, ապահովաբար վերջիններն են որ աւելի թեթեւ պիտի կշռեն եւ բաւական ալ զգալի կերպով։ Ես համոզուած եմ թէ մեր ընթերցողները ընդհանուր կերպով մակերեսութային են, եւ եթէ խօսքիս քիչ մը կը հաւատաս, լաւ կ'ընես որ դուն ալ ինծի հետ համոզում գոյացնես, սիրելի ընթերցող. այն ատեն ինքզինքդ ճանչցած ըլլալու առաքինութիւնը իւրացուցած կ'ըլլաս եւ յետոյ անգամ մը ինքզինքդ եւ թերութիւններդ ճանչցած, եռուն է կ'ըլլաս ինքզինքդ ուղղելու ու սրբագրելու։

* * *

Ընդհանուր ընթերցողներու վրայ վերագրեալ գիտողութիւնները ընելէ վերջ, կը յուսամ որ ներողամիտ պիտի գտնուիս, եթէ այս անգամ քիչ մը մանրամասնութեանց մտնեմ, ցոյց տալու համար քեզի ընթերցողի այն բոլոր տիպարները, որոնց յատկանշական կերպով ծիծաղելի կողմերը չեն որ կը պակսին։ Մանրամասնութեանց մտնելու առթիւ երբ կ'ըսեմ թէ ընթերցողը տիպարներու պիտի բաժնեմ, կ'ենթադրեմ թէ հասկցար միայն լրագիրներու ընթերցողներուն ակնարկելս. լրագիրներէ դուրս, կանոնաւոր կերպով ուրիշ ընթերցումներ ընողները միայն իբր անարժէք քանակութիւն մը կը ներկայանան. Թերթերու ընթերցողները նախ երկու մեծ դասակարգերու կը բաժնուին, երկուքն ալ այնքան տիրական ու հարկեցուցիչ՝ որ պահ մը իբր ընթերցող, կ'ենթադրեսնին մինչեւ անգամ թէ իրենց երակներուն մէջ ազնուականի արիւն մը կը հոսի։ Ընթերցողներու այս երկու մեծ բաժանումներէն մէկը կը բաղկանայ անոնցմէ, որոնք թերթ մը կարդալու համար թերթին փոխարժէքը վճարելու աստիճան վեհանձն կը գտնուին, իսկ երկրորդ բաժանումը անոնցմէ, որոնք առանց վճարելու կարդալ կարենալու ճարպիկութիւնը ունին։ Երկուքն ալ նոյնքան յարգելի, երկուքն ալ նոյնքան հարկեցուցիչ հանգամանքներով է որ իրենց դատաստանը կուտան իրենց կարդացածին վրայ։ Մրցումի դրուելիք հարցում մը չէ՞ սա թէ ո՛ր առաքինութիւնն է որ աւելի կ'արժէ, թերթին փոխարժէքը վճարելով զայն կարդալու վեհանձնութի՞ւնը, թէ ոչ առանց փոխարժէքը վճարելու, զայն կարդալու ճարպիկութիւնը։ Ես պիտի առաջարկէի Ծաղիկի պատուարժան խմբագրութեան, որպէս զի ստորագծած հարցումս մրցումի դնելով, ամէնէն յաջող պատասխանողին անվճար տարուան մը Ծաղիկ տար ՁՐԻԱՊԷՍ։ (*)

Մեր ընթերցողներուն մէջ ուրիշ տիպար մըն ալ կայ, այն որ Ֆրանսերէն թերթի մը բաժանորդ կ'ըլլայ եւ կամ զայն ձեռքէ կ'առնէ։ Մասնաւոր գիտմամբ մըն է որ այս կարգի ընթերցողներու համար չեմ ըսեր թէ Ֆրանսերէն թերթ կը կարդայ, որովհետեւ կը տարակուսիմ իսկապէս զայն կարդալուն։

Մեր ընթերցողներուն մէջ կան տակաւին տիպարներ, որոնցմէ մէկը ներքին լուրերու բաժնին համար նախասիրութիւն մը ունի եւ կը սպասէ որ ամէն տեսակ ոճիրներու եւ արկածներու նկարագրութիւններով լեցուն ըլլայ թերթը, առանց սակայն ներքիններու այդ բաժնին մէջ փնտռելու առեւտրական, տնտեսական եւ հանրային շահեկանութիւն ունեցող այն բոլոր բաները, որոնք ամէնէն աւելի պէտք է որ լուրջ ընթերցողի մը կողմէ նկատողութեան առնուին։ Ընթերցողի ուրիշ տիպար մը քաղաքական լուրերու բաժնին համար տկարութիւն մը ունի եւ հայ թերթերու Թայմզը կ'անուանէ այն որ միւսներէն սիւնակ մը աւելի քաղաքական լուր կուտայ, միեւնոյն ատեն առանց գիտնալու սակայն թէ բուն միւս Թայմզը անգլիերէն լեզուով է որ կը հրատարակուի։

Որքան բառ ունի թերթ մը, կրնամ ըսել թէ այնքան ընթերցողի տիպարներ կան մեր մէջ. սակայն այն աստիճան չարաչար չպիտի գործածեմ քու համբերութիւնդ, սիրելի ընթերցող, այդ ամէնուն վրայ ալ խօսելով քեզի։ Արդէն միտքս վեր ի վերոյ հասկցար թէ ինչ ըսել կ'ուզեմ։ Մեր ընթերցողներուն ամէնէն աւելի պակասը մտքի լրջութիւնը հետեւաբար նաեւ գիտակցութիւնն է։ Այս պակասին արդիւնքն է իր՝ թեթեւ, անամէջ գրուածներէ միայն ախորժիլը։ Ընթերցումը ինքնազարգացման ամէնէն գլխաւոր միջոցն է, պայմանաւ սակայն որ այդ ընթերցումը լրջօրէն տեղի ունենայ։ Օգտակար ու լուրջ գրուածներէ պէտք չէ որ խրտչին մեր ընթերցողները, ընդհակառակ փնտռելու են զանոնք, բայց որո՞ւ կ'ըսես։

Փակելու համար, ընթերցողներու վրայ գաղափարագս այս չղթան, որ յուսամ թէ շատ ծանր չեկաւ քեզի, փութամ ըսել թէ մեր ընթերցողները որքան անտարբեր լուրջ մամուլի մը հանդէպ, նոյնքան հրաշքներ կը սպասեն անկէ։ Օրինակի համար քիչ չեն այն տեսակ ընթերցողներ, որոնք 10 փարա տալով թերթ մը կարդացած ատեննին կ'ուզեն որ այդ թերթը յաւելուած ալ ունենայ, պատկեր ալ ունենայ, օրուան բոլոր լուրերը տայ, գեղեցիկ յօդուածներ հրատարակէ, եւ երբ իրենք, բազմոցին անկիւնը ընկողմանած իրենց ընթերցումը աւարտեն, այս բոլորին համար թերթին մէջէն 10 փարանոց մըն ալ գտնեն . . . ։

ՍԿԵՊՏԻԿ

(*) Ծ. Խ.— Մեր յարգելի աշխատակցին ստորագծուած հարցումը իր փափաքին համաձայն մրցման կը դնենք, մինչեւ 15 օր ամէնէն յաջող պատասխանը ղրկողին մէկ տարուան ԾԱՂԻԿի բաժանորդագրութիւն իբր պարգեւ խոստանալով։

ՍՊԱՍՈՒՀԻԻ ՍԷՐ (ՎԻՊԱԿ)
ԿԱՐԴԱԼ ՎԱՂՈՒԱՆ «ԾԱՂԻԿ»Ը

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԱՐՀԵՍՏՆԵՐԸ ԵՒ ԷՐԻԿՆԵՐԸ

Դ.—ԲԺԻՇԿԸ

Այն կինը որ իբր ամուսին բժիշկ մը կ'առնէ պէտք է որ ո՛չ թէ մէկ, այլ երեք անգամ սիրէ իր ամուսինը, որովհետեւ անոր արուեստը ընտանեկան երջանկութեան սպառնացող վտանգներով լեցուն է։

Վա՜յ բժիշկին կնոջ, եթէ նախանձոտ է,—ամէն վայրկեան ստիպուած է ան դողդղալ իր ընկերոջ հաւատարմութեան մասին կասկածելով։ Մեղանչումի առիթները շա՛տ յաճախադէպ են բժիշկին համար, եւ զանոնք ծածկող անմիզութիւնը չափազանց մեծ է։ Բժիշկին կինը պէտք է շա՛տ, անհունապէս շատ յարգէ իր ամուսինը, պէտք է ապահովէ աւելի բան մը ըլլալ անոր՝ զինքը սիրելու մասին, չարունակական մտատանջութեան մը մէջ չգտնուելու համար։

Բժիշկը, գիշեր թէ ցորեկ, ամէն վայրկեան կրնայ դուրս քաշուիլ իր ամուսնական բոյնէն եւ ապահովաբար ոչ ամէն անգամ իրական հիւանդներու կողմէ. սրտի հիւանդները քի՛չ չեն։

Բժիշկը կը ստիպուի նաեւ թողուլ երբեմն իր բնակած քաղաքը, հեռագիրներու միջոցաւ կանչուելով հոսկէ հոնկէ, որոնք ամէն անգամ ճշմարտութեան արտայայտութիւններ չեն։ Ու կինը եթէ շատ փափկազգած է, կը հարկադրուի շատ հեղ ցաւով լսել պատմութիւններ՝ որոնք իրեն համար հեռու են հաճելի կողմեր ունենալէ։

Բժիշկը չարունակաբար վէրքերու ու ցաւերու մէջ է որ կ'ապրի, թողլով մահամերձին անկողինը, վիրաւորին մօտենալով։ Խօռօֆօրմ ու ասիտ ֆենիք կը բուրեն իր վրան գլուխը, ու խեղճ կինը, սեղանին վրայ, թերեւս սպասելով, կը տարուի մտածել թէ այն ձեռքերը որոնցմով իր ամուսինը պտուղ մը կը առնէ հիմա իրեն տալու համար ժամ մը առաջ դիակի մը աղիքը կը տապտղէին կամ չարաւոտ վէրք մը կը խառնշտէին։

Աղջիկ մը՝ բժիշկի մը հետ ամուսնանալու ատեն, պէտք չէ՛ մոռնայ բոլոր ասոնք, մանաւանդ եթէ զգայնոտ է ու վառ երեւակայութեան մը տէր։

Պէտք չէ երբե՛ք ամուսնանալ անփորձ ու չփորձուած, կամ միջակութեան ճահիճներուն մէջ ապրելու դատապարտուած բժիշկի մը հետ։

Բժշկական ասպարէզին մէջ յաւագոյն տեղերը առաջին ու երկրորդ կարգի օթեւաններն են միայն։

Պաշտօնակիցներու միջեւ կռիւը, հիւանդներու ապերախտութիւնը ու պահանջկոտութիւնները, վշտոտ միջավայրը, դժուարին ու փշոտ արուեստ մը կ'ընեն բժշկութիւնը եւ բժիշկները ա՛լ բանի մը չեն բաղձար եթէ ունին իրենց մէջ մարդկութեան սէրը եւ իրաւունքը՝ փառքի տենչանքին։

Այն ատեն է որ Քլօդիլտա, երիտասարդ ու գեղեցիկ կին մը, կրնայ երջանիկ ըլլալ, Տօքթէօր Բասքուալէի հոմանուհին ու ընկերուհին ըլլալուն համար. այն ատե՛ն, սրտի ու մտքի տէր կին մը կրնա՛յ հպարտանալ բժիշկի մը կինը ըլլալուն համար։

Շատ մը կիներ, որոնք իրենց աղջիկի երազանքներուն մէջ մայրապետ կամ բժշկուհի ըլլալ կը փափաքէին, բժիշկի հետ ամուսնանալով իրենց վեհանձն ըղձանքներուն իրագործումը ունեցած կ'ըլլան անուղղակի կերպով մը։

Ատոնք հպարտ ու երջանիկ կը զգան ինքզինքնին, կարենալով օգնել իրենց ամուսնոյն, մտածումի եւ մինչեւ անգամ գործելու տեսակէտով,՝ այդ չարունական անձնազոհութեան, հանապազօրեայ աշխատանքի պաշտօնին մէջ, որ յաճախ առաքելութիւն մըն է ու գրեթէ միշտ մարտիրոսութիւն մը։ Այդ կարգի կիներն են որ սիրով կը մխիթարեն իրենց բժիշկ ամուսինը, երբ անիկա մարդոց ապերախտութենէն կամ գիտութեան անկարողութենէն, յոգնած կը դառնայ տուն, թախիծը սիրտը, աչքը արցունքոտ։

Քանի՜ անգամներ իմ կինս քաջութիւն տուաւ ինծի չարունակելու համար այն ճամբան որ յուսահատեցուցած էր զիս. քանի՜ քանի անգամներ ցուցուց ինծի հեռաւոր ու փառաւոր նպատակակէտը եւ յաջողեցաւ օրհնե՛լ տալ ինծի. այն արուեստը զոր ազատօրէն ընտրած էի եւ որ, առաջին տարիներուն մէջ տառապանաց բլուր մը կը թուէր ինծի ուր երբ միակ ընկերներ ցաւեր ու փուշեր ունէի եւ որուն գագաթը խաչ մը միայն կը նշմարուէր . . . ։

Կինս ոչ միայն ինծմով այլ հիւանդներովս ալ կը զբաղէր։ Շատ անգամներ կ'ընկերանար ինծի, աղքատներու տուած այցելութեանցս ատեն, գիւղի հիւղերուն եւ քաղաքներու շնչահեղձիկ ծակերուն մէջ, ուր արուեստին օգնութիւններէն աւելի գթութեան, բարեսրտութեան հարկ մըն էր որ կը տիրէր։

Իմ կինս, ինծի համար, տանս մխիթարիչ հրեշտակն էր ու ընկերակիցս դուրսի բարի գործքերուս. անոր բարեգործու-

---

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (31)

ՆՈՐԸՆԾԱՅ

(ՎԷՊ)

ԺԳ.

—Գիտե՛ք, այդ բոլորը վերացական ընդհանուր խօսքեր են միայն։ Ես ժողովուրդի մէջ մնացած տղայ եմ. ու մօտէն գիտեմ, որ գործը ըմբռնող քահանան իր գիւղին մէջ, պարտաճանաչ ու խելացի կուսակրօնը իր պաշտօնին վրայ, մեծ օգուտ է մեզի համար։

—Գոհե՛մ Ընդանեան, որ այդ բացառիկ պարմնը որ եւ է կերպով ծակ մը կարկըտեց, բայց չէ՞ որ վաղը իր յաջորդը ու պաշտօնակիցները պիտի գան։ Այդ բոլոր ջանքը հոսանքին դէմ պահ մը հող լեցնելու կը նմանի. անմիջապէս մը հո՛ն է գուցէ, բայց յաջորդ վայրկեանին արդէն ջուրը քշեց տարաւ։ Պէ՛տք է, պարո՛ն, հարկը աղբիւրը չորցնել։

Այս անգամ Մինասի դէմքին էր ելեր հեգնութեան ժպիտը։

—Դէ՛, չորցուցէ՛ք տեսնենք հոսանքներն ու աղբիւրները. Աստուած կարողութի՛ւն տայ. խօսքի մէջ նետուեցաւ ինքնագոհ արհամարհանքով մը։

Ամբողջ խօսակցութեան մասնակից չէր միայն Արտաշէս։

Սեղանին մէկ անկիւնը քաշուած, գլուխը կախ, ումպ-ումպ իր թէյը կը խմէր, նոյն իսկ առանց վէճին հետեւելու։ Տեսակ մը ցրուած էր, ու նեղ սիրտ ջղայնութեամբ անպտղաբեր ոտքը կը շարժէր։

Արդէն ամբողջ օրը անառիթ տրտմութեան մը մէջ էր եղած։

Ցորեկը գացեր էր Շուշիկը պատրաստ տանելու, բայց փոխանակ սովորականին պէս գլխարկին առնելը անցընելով աղջիկը իր դէմը չտապելու, դուռը ելեր էր տիկինը երեխան գրկած ու տարօրինակ ժպիտ մը շրթունքին յայտնեց էր, թէ քոյրը այսօր քիչ մը անհանգիստ ու պառկեր է կազդուրուելու։ Տղան գլխահակ դարձեր էր տուն, ու ձորի մէկ խուլ անկիւնը նետուեր էր գետին։ Այ ինչեր ըսես չէր անցեր մտքէն. ենթադրութիւն ենթադրութեան վրայ. արդեօ՞ք աղջիկը վշտացա՞ծ էր իրմէն. ինչո՞վ կրնար վիրաւորուած ըլլալ. գուցէ երէկուան իր վարմունքը ձորին մէջ. բայց չէ՞ որ այնպէս զուա՛րթ ու կատա՛կ բաժնուեր էին նախորդ գիշերը իրարմէ. Իրիկուան դէմ հազիւ մութը գետինն [illegible] Բանեան [illegible]

[illegible]

Եւ ատե՛ն [illegible] աւելի էր նստած էին հոն ու կը խօսակցէին. եւ Արտաշէս ի զո՛ւր ամէն դուռը շարժելուն այն կողմ կը նայէր։ Շուշիկ ներս չէր գար։

Երբ անգամ մը նորէն, իր սպասածին հակառակ, փոխանակ աղջկան, կրկին տիկինը սենեակ մտաւ, տղան ա՛լ համբերել չկրցաւ ու հարցուց.

—Օրիորդի անհանգստութիւնը դեռ չանցա՞ւ, տիկին։

—Ա՛հ, ի հարկէ։

—Իրա՞ւ, Շուշիկը ո՞ւր է, մէջտեղ չը կայ. հարցուց Բանեան իր կողմէն։

—Ներսը նստեր կը կարդայ. պատասխանեց կինը։

—Էհ, ինչ կարդալու ատեն է հիմա. [illegible]

[illegible]

—Պարո՛ն Սիրաքեան, վայրկեան մը դուրս կու գա՞ք։

Տղուն սիրտը նետեց. արագ վար դրաւ ձեռքէն գդալը, որով թէյին երեսի երկու-երեք փրփուրի հատիկներուն հետ կը խաղար, ու իսկոյն ցատկեց դուրս։

—Ինչո՞ւ այդպէս խոժոռ նստած էք, եւ ոչինչ չէք խօսիր. հարցուց տիկինը սենեակին դուռը կրկին գոցելէն վերջը։

—Այսօր խօսողներ շա՛տ կան, խօսակցութեան նիւթն ալ շատ մաշուած է։ Իսկ օրիորդը դեռ կը կարդա՞յ, կցեց յանկարծ։

—Ոչ. [illegible]

—[illegible]

—Այո՛։

—[illegible]

Գիշերուան [illegible] մէջ, լա-

թեանց համար զիս կ՚օրհնէին եւ ես կ՚օրհնէի իմ այնքան մութ, այնքան դժուար, մարդկային բարոյական ու ֆիզիքական բոլոր խնդճութիւններուն հանդիսատես արուեստս։

Կինս յաջողած էր զարգացնել դժուարութեանց սէրը զոր բնութիւնը դրած էր իմ մէջ, եւ ամէն հանդիպած արգելքի, ամէն հարուածի զոր կու տային ինծի պաշտօնակիցներս, հիւանդներուս ամէն մէկ կոշտ վարմունքին, ի՛ր, կնոջս մէջ կը գտնէի համոզիչ բառ մը, նոր զօրութիւն մը, նոր մէկ ապացոյցը իր վեհանձն սրտին։

Եկաւ վերջապէս ատեն մը ուր դեղծութիւը զոր կու տար ինծի այնքան անուշ կու գար ալ, որ նոր վիշտ մը ունենալ կը փափաքէի, աւելի քաղցր զգացումով մը, աւելի թանկագին քաջալերութիւնով մը փոխարինուելու համար տանս փափուկ բոյնին մէջ.—

«Բայց դժուար բաները չե՞ս սիրեր կոր ալ։ Քու պատիւդ համար ամէնէն խորթին, ամէնէն փշալից արուեստը ընտրեցիր, եւ ատիկա՛ է որ կը կազմէ քու ազնուութիւնդ, ու որքան փշոտ ըլլայ ընթացքդ եւ մաքառումդ որքա՛ն եռանդոտ, այնքան փառաւոր պիտի ըլլայ նաեւ վարձատրութիւնը։ Ճամբուդ ծայրը պիտի գտնես մարդկային գոհունակութեանց ամէնէն մեծը, այսինքն՝ չուրջդ այնքան օրհնութիւններ միացուցած ըլլալու գոհունակութիւնը, մարդկային այնքան ցաւեր մարած ըլլալու գոհունակութիւնը, այնքան բազմաթիւ ու թանկագի՛ն կեանքեր ազատած ըլլալու, ազգդ գիտութիւնը նոր գիւտերով, նոր հնարքներով, նոր աղբիւրներով օժտած ըլլալու գոհունակութիւնը։»—

Եւ իրաւունք ունէր, որովհետեւ առանց խոչընդոտի, առանց կատաղի հակառակորդութիւններու, ապրուած գիտին կեանքի մը վերջաւորութիւնը, եթէ ուժգին ցաւեր չի տար, գոնէ կը զրկէ մարդը ամէնէն տաք ու ամէնէն առողջ հրճուանքներէն։ Քիչ աշխատանք, քիչ ցաւեր ու քիչ հաճոյք։— Շատ աշխատանք, շատ յոգնութիւն ու աննկարագրելի հաճոյք մը։

Մենք չչինեցինք աշխարհքը եւ պէտք է ընդունինք զայն ինչպէս որ է, եւ գրուած է թէ արհեստներու մէջ յաջողութեան հաճոյքը կռիւով միայն կարելի է վայելել։

Ասոնք են բժիշկին արուեստին երկու կողմերը, որոնք, ինչպէս կը տեսնուի, ընկերական ուրիշ ո եւ է վիճակէ աւելի հակասութիւն ունին իրենց մէջ։

Աղջիկներո՛ւն կ՚իյնայ հետեւաբար աղէկ նայիլ, քննել ինքզինքնին, թէ քաջութիւնը կը զգա՞ն իրենց մէջ չարին դէմ ելլելու, բարին վայելելու համար։ Ինչ որ ալ ըլլայ ամէն աղջիկ պէտք է հոգւով սրտով զգուշանայ կիսկատար ու միջակ բժիշկի մը հետ ամուսնանալէ։

ՄԱՆԹԷԿԱՑՑԱ.

ՍՊԱՍՈՒՀԻԻ ՍԵՐ (ՎԻՊԱԿ)
ԿԱՐԴԱԼ ՎԱՂՈՒԱՆ «ԾԱՂԻԿ»Ը

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Մ. Նահանգներու նախագահը՝ Ռուզվէլդ, Խորհրդարանին պատգամագիր մը ներկայացնելով առաջարկեց Քուպայի մէջ յանձնաժողով մը կազմել եւ ուրիշ միջոցներ ձեռք առնել, աչքի առջեւ ունենալով այն պայմանաժամի լրումը, յորում պէտք է Քուպայի կառավարութիւն մը կազմել։

Պատգամագիրը կը ներկայացնէ Քուպայի պայմանադրութեան այն փոփոխութիւնները որով կարգ մը պաշտպանութեան համար, Քուպա կը մնայ Մ. Նահանգներու խնամակալութեան ներքեւ ինչպէս նաեւ կը խօսի կղզիին տեղական ժողովուրդին վարչութեան ներքեւ ձգելու պարագային վրայ։ Պատգամագրին կարեւոր մասն այն է, ուր նախագահը կոչում կ՚ընէ հիմնելու համար իմաստուն եւ չըրջահայեցութեամբ եղած օրէնքներ, որոնք նպատակ ունենան Մ. Նահանգներու ու Քուպայի միջեւ առեւտրական յարաբերութեանց զարկ տալ։ Նախագահ Ռուզվէլդ միշտ կը յուսայ թէ համաձայնութիւն մը պիտի ընդունի փոխադարձութեան սկզբունքը, որ սակայն հարկերին 20է աւելի չաւ հիման մը վրայ եղած ըլլայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

★ Ֆրանսական խորհրդարանը իր 27 մարտի նիստին մէջ 10ի դէմ 442 ձայնով ընդունեց առաջարկ մը Զէվաէս երեսփոխանին կողմէ ներկայացուած, որ չորթուան մէջ հանգիստի օր մը կը սահմանէ վաճառատուններու մէջ աշխատողներու համար։ 128ի դէմ 203 ձայնով այս օրէնքի տրամադրութեան ներքեւ առնուեցան նաեւ ճաշարաններու, օթէլներու եւ խոհանոցներու մէջ աշխատողները։ Որոշուեցաւ նաեւ շաբթուան մէջ երկու կէս օրերով ալ հանգիստ օրը կատարել։ Քաղաքապետական իշխանութիւնը պարտականութիւն ստանձնած է գործադրել տալ այս օրէնքը։ Գործարաններու վերակացուներն ալ իրաւունք ունին օրինագծին մէջ եղած հաստատութեանց չարքին մէջ մանելով, օգտուիլ օրէնքին տրամադրութենէն։

★ Խորհրդարանը մարտ 28ի առաւօտուն ի նիստ գումարելով զբաղեցաւ պիւտճէի վրայ եղած այն փոփոխութիւններով, որոնք Ծերակոյտին կողմէ մըտցուած էին։

★ Արտաքին գործոց նախարար Տէլքասէ խորհրդարանին մէջ հարցապնդման մը ենթարկուեցաւ։ Այս առթիւ կը պահանջուէր իմէ որպէս զի ֆրանսական գինիին վրայ եղած ներածման տուրքերը թեթեւցուին։ Նախարարը գիտել տուաւ թէ Ամերիկայի մէջ 1888ի պայմանադրութեամբ ֆրանսական գինիի ներածութիւնը զգալի կերպով աւելցած է եւ թէ Հայիթի եւ Սալվատոր բոլորովին ջնջած են մաքսային տուրքերը։ Ռուսիոյ մէջ ֆրանսական գինիի ներածութիւնը 1890էն ի վեր բարձրացած է մէկուկէս միլիոնէն վեց միլիոնի։ Օտար գինիները վերջերս հարիւրին 50 բացառիկ տուրքի մը ենթարկուեցան, բայց ռուսական կառավարութիւնը ընդունեց այդ համեմատութիւնը հարիւրին 13 ընել ֆրանսական գինիներու հանդէպ։ Ֆրանսա արդէն կը մտածէ այն կէտին ուր օտարները պիտի հարցնեն թէ ինչ զիջողութիւններ պիտի ընէ իր պահանջած առաւելութեանց փոխարէն։

★ Ֆրանսական խորհրդարանին եւ ծերակոյտին միջեւ բաւական կարեւոր կարծեաց տարբերութիւններ կան այն բանին մէջ որ խորհրդարանին կողմէ զինուորներու սնունդի բարւոքման ինըպատ տրուած քուէն կը մերժուի ծերակոյտին կողմէ։ Պիւտճէի մասին ալ խորհրդարանական այս երկու մարմիններուն միջեւ տարբերութիւններ գոյութիւն ունին։ Այս մասին սակայն միջին առաջարկ մը կայ, որուն՝ երկու կողմերէն ալ ընդունուիլը ապահով է։ Երեսփոխանական ժողովը ընդունեց առաջարկ մը, որով ցամաքային զինուորներ, որոնք 4 զաւակ ունին, տարեկան տասներեքօրեայ մարզանքներէն ազատ պիտի կացուցուին։ Ընդունուեցաւ նմանապէս առաջարկ մըն ալ որով Պրազզա աֆրիկեան երկրախոյզին տարեկան 10,000 ֆրանք նպաստ մը կը յատկացուի։

ՏԸԼԱՐԷՅԻ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս ժամանակին հեռագիրներն ալ հաղորդեցին, Տըլարէյ Լորտ Միթուէնի դէմ տարած իր կարեւոր յաղթութենէն վերջ պարտութիւն մը կրած է անգլիական զինուորներէ։ Այս պարտութիւնը անտարակոյս շատ զմբագ պարագայ մըն է Պօէրներուն համար երբ հաշտութեան բանակցութիւններու վրայ կը խօսուի։ Պօէրները Լորտ Միթուէնը գերի բռնելով ձեռք անցուցած բարոյական առաւելութիւննին կը կորսնցնեն, քանի որ արդէն հաստատուած է թէ Պօէրները անկարող են օգտուիլ նոյն իսկ իրենց գերագոյն չարժնութեամբ։ Տըլարէյի պարտութեան մասին հետեւեալը կը հեռագրուի Քիչնէրի կողմէ.

ԲՐԵԹՈՐԻԱ, 25 մարտ.—23 մարտի երեկոյին հեծելազօրքերու հրամանատարներուն կողմէ ընդհանուր յարձակում մը տեղի ունեցաւ, առանց թնդանօթներու եւ առանց յարակից որ եւ է բանի։ Հեծելազօրքերը եղան Վոն Տրիֆիլն, Բիլըրսսաքրէն եւ Վալպուրէն՝ Լիփթենպուրկի պլոքհաուզի գծին վրայ։ Ամբողջ գիշերը ճամբորդեցին արագապար եւ Սփարգ գանգէն անցնելով Բէսգոֆնթէյն։ Կլուսքի մէջ իրենց գիրքերը դրուեցին։ Երէկ անգլիական զինուորները իրենց գիրքերը առած էին եւ սկսան արագ արագ գլել ի տեւելք յառաջանալ, առանց իրենց երկարատեւ գիծը ընդհատելու, որպէսզի կարող ըլլան թշնամին Պլոքհաուզներու դէմ ընելիք յարձակումները, ինչպէս նաեւ ուրիշ գործողութիւնները յետս մղել։ Արգելքը առանձին ամբողջապէս չէ հաղորդուած։ Բէլ.ի զինուորները յառաջանալ սկսան. գրաւեցին 15 թնդանօթներ, 2 բազմահարուածեան թնդանօթներ, 9 գիրի 100 ձորի եւ կառքեր։ Զօրավար Վ. Բիլէրի մարդիկը 89 գիրիներ բռնեցին։ Ինչ գրաւեցին 25 կառքեր, 20 վագոն, 1000 արջառ. Պլոքհաուզի գիծերուն վրայ ալ Պօէր գերիներ եւ անձնատուր եղողներ կան։ Անգլիական զինուորները 24 ժամուան մէջ 80 մղոնի վրայ տարածուեցան։ Ռոքֆորդի եւ Ռոլինսոնի զինուորները տակաւին իրենց գործողութեանց վրայ լուրեր չեն հաղորդած։

Իբր չարունակութիւն վերի հեռագրին, Լորտ Քիչնէր նոյն օրը երեկոյին նոր հեռագիր մը կը ղրկէ Լոնտոնի պատերազմական պաշտօնատան եւ կը յայտնէ թէ Պօէր գերիներուն ամբողջական թիւը կը հասնի 179ի, իսկ աւարի առնուած են ընդամէնը 296 ձորի։

ՔԱՄԵՐՈՒՆ

Քամերունի մէջ ապահովութեան պայմանները շատ թերի կողմեր ցոյց կու տան։ Վերջերս արդէն թերթերը կը հաղորդէին գերման գնդապետի մը սպանութեան լուրը եւ այսօր միեւնոյն նոր արարքներու լուրեր կը հասնին, յայտնող թէ այդ արարքներու միջոցին գերմանական գործարաններու պետեր մահացու կերպով վիրաւորուած են։ Հեռագիր մը կը հաղորդէ այս մասին։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ, 29 մարտ.— Բ. Մըրուէն հասած լուր մը համաձայն Պանէի մէջ նոր ապստամբութիւններ ծագած են, որոնց միջոցին Գերմանիայի երկու գործարանի վերատեսուչներ թիկնեցուն արձակուած հրացանի գնդակներէն ծանրապէս վիրաւորուած են։

ՍՊԱՍՈՒՀԻԻ ՍԵՐ (ՎԻՊԱԿ)
ԿԱՐԴԱԼ ՎԱՂՈՒԱՆ «ԾԱՂԻԿ»Ը

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.—Պոլսոյ նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական անուանուեցաւ Ամասիայի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Խալիտ պէյ, որուն յաջորդեց Պոլսոյ նախնական դատարանին նոյն պաշտօնեան՝ Ճէմալ էֆ։ Իսքէչէի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական անուանուեցաւ Եանինայի վերաքննիչ ատեանի Ա. քարտուղար Աքիֆ պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Ուլայի Բ. աստիճան տրուեցաւ Մէարիֆի ժողովոյ անդամ Հաքի պէյի եւ Լիվրբուլի ընդհ. հիւպատոս Մէհմէտ Բեամիլ պէյի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Կայս. Անձնական Գանձուն նախարարութեան քարտուղարներէն Մելքոն էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. կարգի Օսմանիէ տրուեցաւ Սելանիկի գլխաւոր նախնի Մէհմէտ Ալի էֆ.ի։ Բ. կարգի Օսմանիէ՝ Քաղաքապետութեան հաշուակալ Մահմուտ պէյի։

Բ. կարգի Շեֆգաթ Մէարիֆի ժողովոյ անդամ Հաքի պէյի տիկնոջ։

ՕԼՏԷՆՊՈՒՐԿԻ ՄԵԾ-ԴՈՒՔԸ.—Մեր երէկուան թիւով ինչպէս գրած էինք որ գլեն, երէկ կէսօրին ժամը 9ուկէսի առնեն մեր Օլտէնպուրկի Ֆրետէրիք-Օկիւստ Մեծ-Դուքսը եւ Դքսուհին Պոլիս հասան իրենց «Լէնզան» եաթով եւ բարեկամներով ընդունուեցան Կայս. «Մարմարա» նաւուն ու զանազան չոգեմակոյկներու կողմէ։ «Լէնզան» խարսխեց Սալը Բազարի առջեւ։ Անմիջապէս գերմանական դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն, դեսպանատան Ա. թարգմանին ու Ա. քարտուղարին ու գերմ. ընդհ. հիւպատոսին հետ դեսպանատան չոգեմակոյկով «Լէնզան»ի վրայ գացին բարի գալուստ մաղթելու։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ Օլտէնպուրկի Մեծ-դուքսին ու դքսուհիին բարի գալուստ մաղթելու գացած էին Պետական Խորհրդոյ քաղաքային ճիւղին անդամ Թիւրխան փաշա, օտար հիւրերու հիւրամեծար Կալիպ պէյ ու Ահմէտ Ալի փաշա։ Պարոն Մարշալ ներկայացուց Մեծ-Դուքսին Թիւրխան փաշան ու Կալիպ պէյը։ Օլտէնպուրկի Մեծ-Դուքսը այն ատեն մեծ սրահը առաջնորդեց իր հիւրերը զորս թէյով ալ մեծարեց։ Հոն կէս ժամու խօսակցութենէ մը վերջ գերման դեսպանը ու իր հետեւորդները մեկնեցան եաթէն։

Օլտէնպուրկի մեծ-դուքսը ամբողջ Պոլիս գտնուած միջոցին իրեն ընկեր պիտի ունենայ Ահմէտ Ալի փաշան եւ մէկ երկու ուրիշ պաշտօնատարներ։ Թիւրխան փաշա, Կալիպ պէյի հետ ժամը 10ուկէսին մեկնեցան եաթէն, որ տասնըմէկին ինքն ալ մեկնելով Սալը Բազարէն նաւու Թոփհանէի առջեւ խարսխեցաւ։ Մեծ-դուքսին տրամադրութեան տակ պիտի ըլլան «Բէհզէր» ու «Թէվֆիքիէ» չոգեմակոյկները այնքան ատեն որ Պոլիս մնայ։

Երէկ գիշեր «Լէնզան»ի մէջ փառաւոր հացկերոյթ մը տրուեցաւ որուն ներկայ գտնուեցան Թիւրխան փաշա, Հիւրամեծար Կալիպ պէյ, կայսերական թիկնապահներէն Ահմէտ Ալի փաշա, գերմանական դեսպան Պ. Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն ու դեսպանատան բարձր պաշտօնէութիւնը։ Այսօր ալ գերմանական դեսպանատան մէջ ի պատիւ Մեծ-Դուքսին հացկերոյթ մը կը տրուի։

Ֆրետէրիք-Օկիւստ Օլտէնպուրկի Մեծ-Դուքսը, Նիքոլա-Ֆրետէրիք-Բիէռ Մեծ-Դուքսին տղան է եւ ծնած է 1852 նոյեմբեր 16ի օրը։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ.—Երէկ գիշեր փայլուն պարահանդէս մը տրուեցաւ Պարսից դեսպանատան մէջ, ի ներկայութեան դեսպանական մարմնին, բազմաթիւ եւրոպացի ընտանիքներու, ինչպէս նաեւ հայ ընտանիքներու, որոնց մէջ գլխաւորաբար աչքի կը զարնէին Տիկնայք՝ Գ. Շամտանճեան խան, Ներսէս, Սէֆէր, Տ. Կիւմիւշկէրտան, Խորասանճի, Աստարճեան, Օրիորդք՝ Սէֆէր, Գամպէր եւ Թօքատեան, ամէնքն ալ զմայլելի արդուզարդերով։

ՑԿԵԱՆՍ ԲԵՐԴԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի ընդհ. դատախազութեան կողմէ հետեւեալը տրուած է հրատարակութեան.— «Մէքթէպի Հարպիյէի աշակերտներէն Շիրվանի զադէ Մահմուտ Թահիր՝ որ մրնէվ փախած եւ իբր խորովարար ամբաստանուած էր, ի բացակայութեան դատուելով հաստատուեցաւ որ իրապէս այդօրինակ գործեր ընելու յանցդիած է եւ հետեւաբար պատժական օրինագրքի 58րդ յօդուածին Ա. մասին տրամադրութեան համաձայն ցկեանս բերդարգելութեան դատապարտուեցաւ, եւ 31րդ յօդուածին համաձայն քաղաքային իրաւունքէ զրկուեցաւ։»

ԴԱՄԱՍԿՈՍ ՀԱՄԱՅԻ երկաթուղիի գծին շինութիւններ աւարտած մասը քննելու համար, երկաթուղւոյ տնօրէն Խալիլ պէյի նախագահութեամբ եւ մասնագէտ-խորհրդական Սէլիմէն էֆ.ի ու զանազան անձերու անդամակցութեամբ յանձնաժողով մը կազմելով գծին տեղը զրկելու մասին հանր. շինութեանց նախարարութիւնը հրահանգ խնդրեց Բ. Դուռնէն։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Զիհտի փաշա երէկ քիչ մը տկար ըլլալով չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Բ. Դրան մէջ գումարուած նախարարաց խորհուրդին։

ԻԶՆԻԿԻ (ՆԻԿԻՈՅ) ԼԻՃԸ.—Մէհմէտ էֆ. անուն անձ մը խնդրագիր մը մատոյց ձեռնհաս պաշտօնատան, որով արտօնութիւն կ՚ուզէ Իզնիկի լիճը մաքրելու եւ շրջակայ ճախճախուտները չորցնելու, այսպէսով յառաջ գալիք ընդարձակ հողերուն հարիւրին քսանըհինգը կամ առնոյ բերքէն չահուն հարիւրին քսանըհինգը կառավարութեան ձգելու պայմանով։ Մէհմէտ էֆ. մտադրութիւն կը ցուցնէ նաեւ Նիկիոյ լճին ու Մարմարայի միջեւ ջրանցք մը բանալու եւ չոգենաւներ բանեցնելով առեւտուրին զարկ տալու, լիճին եզերքը ձէթի գործարաններ, մօտակայ անտառներուն փայտերը առաջնի փոխելու համար սղոցատուններ հաստատելու, եւայլն։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ-ՀԵՌԱԳԻՐ ուղղուած առողջապահական տեսչութիւններուն.—«Առողջ. բարձր. խորհրդոյ որոշումով, Իսմայիլա ալ Աէջը ըլլալով, Եգիպտոսի Միջերկրական ծովուն եզերքներէն եկող նաւերուն Գ. կարգի ճամբորդներուն ու նաւաստիներուն զգեստները 24 ժամուան մէջ բժշկական հականեխման պիտի ենթարկուին։ Նաւերու մէջի մուկերու ջնջման մասին 180 թուակիր շրջաբերականին տրամադրութիւնները այդ եզերքներէն եկող նաւերուն վրայ պիտի գործադրուին։ «ՏՔԹ. ՓՈՁՈՆԻ»

Մարտ 19/1 ապրիլ 1902

ՄԷԱՐԻՖԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ.—1317 տարւոյ միջոցին հեռագիր, ծանուցագիր, խնդրագիր, եւայլն անուններով 16 962 թուղթեր հասած են կրթական նախարարութեան, իսկ այս վերջինս կողմէ 20,468 թուղթեր տրուած են նոյն ժամանակամիջոցին մէջ։ 1317ին զանազան լեզուներէ 17,130 գիրքեր եկած են կրթական նախարարութեան, որոնց 10,610ին քննութիւնը կատարուած է արդէն, իսկ

ցուն լուսնի ողողուն լոյսին տակ կեցած էր աղջիկը, ժաքէթը ուսերուն, թեւերը ծալլած կրծքին, գլխաբաց ու աչքերը աղու դէմքին, արձանի դիրքով մը, ուրկէ թունդ-սեւ ստուեր մը ինկեր էր գետին՝ լուսնի թափած ճերմակութեան վրայ։

Ծանր քայլերով մօտեցան իրարու, ու ձեռք տուին։

—Այսօր հիւանդ էիք. առաջինը տղան խզեց լռութիւնը ցած ու վախկոտ ձայնով մը։

—Այո՛, է՛, թողէնք այդ. ոչինչ բան. դո՞ւք ինչ ըրիք։

—Ոչինչ. ձանձրացայ. ուրիշ ինչ պիտի ընեմ միս-մինակ։

—Մինա՞կ, ինչո՞ւ. ձեր ընկերները հոս չէի՞ն։

—Ընկե՛ր... Ես ընկեր չունիմ այլեւս, ո՛չ ընկեր, ո՛չ բարեկամ, ես մինակ եմ, ա՛լ բոլորովին մինակ։ Երէկ գոնէ կը կարծէի, թէ բարեկամուհի մը ունիմ, բայց այսօր համոզուեցայ որ չարաչար սխալած եմ. այդ միակ բարեկամուհիս ալ առտու-հիւանդ կը դառնայ ու ինծմէ խոյս կու տայ։

Ու այս ըսած էր այնպիսի ուռած, կապիկզոտ ու արտունջի տօնով մը, որ Շուշիկ չի կրցաւ ինքզինքը զսպել ու խնդալով մը նորէն բռնեց տղու ձեռքը։ Եւ առանց բաց թողնելու՝ ըսաւ տեսակ մը մայրական խուռածքով.

—Ինծի նայեցէ՛ք, պարո՛ն Սիրաքեան. որ այսօր սուտ հիւանդ ձեւացայ այդ չիտակ է. դուք իմ կարծածէս աւելի սրատես էք եղած. եւ ա՛յէ վերջն ալ չարունակ նոյն սուտ հիւանդը պիտի ձեւանամ։ Արդէն այդ մասին խօսելու համար ձեզի դուրս կանչեցի։ Մէկ խօսքով՝ մեր յարաբերութեան պէտք է վերջ դնել. կա՛րճ ու կտրո՛ւկ։

—Ի՛նչ...

Ու անզսպելի չարժումով մը ձեռքը աղջկան ձեռքէն ետ քաշեց։

—Նո՛ւ, ինչո՞ւ զարմացաք. չէ՞ որ այդ յարաբերութիւնը կարճ պիտի երկու օր ալ չ կամ կատուկս։ Վաղը կամ միւս օրը դուք պիտի երթաք աջ, ես՝ ձախ. որքան չո՛ւտ կարենք, այնքան լաւ։ Վերջապէս մտածեցէ՛ք անգամ մը ինչ տեսական կապ կրնայ գոյութիւն ունենալ մեր մէջը. վարդապետի՛ մը ու հողագործուհիի՛ մը մէջ։

Ու վերջին երկու բառերը չեշտուեցան մասնաւորապէս պարզ։

—Ա՛խ, եթէ այդ է բոլորը. բացականչեց Սիրաքեան զուարթ զարկով մը։ Իմ վարդապետութիւնս, օրիո՛րդ, Խծկոնք ոտք դրած օրս մեռաւ, ու երէկ թաղեցի. մնացեր է հոգեհանգիստը միայն։

—Ի՞նչ ըսել կ՚ուզէք։

Աղջիկը ոչինչ չի հասկցող դարձաւ։

—Ձեր ցանկութիւնը կատարուեցաւ, օրիո՛րդ։ Այլ եւս ես ինքս ալ կրօնաւոր լինելու մէջ հրապոյր չեմ գտներ։ Այդ իմ կազմիս ու հակումներուս բանը չէ. վճռած եմ թողնել։

—Ա՛խ, ատոնք սիրուն խօսքեր են, որոնք չեն իրագործուիր։

—Ինչո՞ւ ոչ։

—Չէ՞ որ դուք խօսք էք տուած վանքը. պէտք է խօսքերնիդ պահէք. այլ եւ ունիք ընկերներ, որոնք ձեզի նորէն կը համոզեն անշուշտ աղուոր լինել ու ձեր սկզբունքները ոտքի տակ չառնել։ Կը կատակէ՛ք։

—Ամենեւի՛ն. ես լո՛ւրջ կը խօսիմ։

Աղջիկը ժպտեցաւ։

—Ժամանակ մը ես ձեզի կ՚ըսէի այդ բոլորը, սակայն դուք ինծի կը հակառակէիք՝ պնդելով թէ չիտակ ճամբան կրօնաւորինն է։

—Ա՛խ, մարդ միշտ իր ըրածը կերպ մը պէտք է փաստաբանէ ու արդարացնէ։ Թէ ո՞րքան ես իմ ըսածիս համոզուած էի այդ Աստուած գիտէ, միայն հաւատացած էի, որ իմ ըսածս չիտակ էր։ Հաւատացա՛ծ, ո՛չ համոզուած. երեւի, այդ ալ կրօնի հետ կապուած բան է։ Բայց ինչ եւ է. հիմա ա՛լ փոխուած են տեսողութեանս պայմանները։

—Ուրեմն լո՛ւրջ է ձեր նոր քայլը։

—Այո՛. բացարձակապէս։

—Է՛, աղէ՛կ. ինչ ընել է հիմա ձեր նպատակը. ինչ գործի կ՚ուզէք ձեռնարկէք. Դուրսը ամէն բան պատրաստ չէք գտներ. դուրսը պէտք է հոգ տանիլ ու մտածել, բարեկա՛մս։

Ես մտածած եմ արդէն, դուք հոգերնիդ մի՛ ընէք. ծրագիրս պատրաստ է։ Հոսկէ երբ մեկնինք՝ կ՚երթամ Մայրավանք. հոն եղածին չափ չուտով վերջնականապէս կը մաքրեմ հաշիւներս, ու կը չտապեմ չիտակ Թիֆլիս։

—Ինչո՞ւ անպատճառ Թիֆլիս. ընդհատեց աղջիկը խորամանկ նայուածքով մը։

—Նախ կը կարծեմ հոն ինծի համար աւելի դիւրին կը լլնի համալսարանի համար պատրաստուիլ, ու կերպ մը նիւթական օգնութիւն ճարել. եւ վերջապէս...

ԼԵՒՈՆ ՍԵՂԲՈՍԵԱՆ

(Շարունակելի)

միացեալին 121 հատ քննութեան տակ կը գտնուին։

ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ մարելու միջոցներուն եւ հեռագրական գործողութիւններու վերաբերեալ Գերմանիոյ մէջ հրատարակուած տեղեկագիր մը որ Պերլինի օսմ. դեսպանին միջոցաւ Բ. Դրան ղրկուած եւ յանձնուած էր հրշէջ գունդերուն ընդհ. հրամանատար Զիւէնիի փաշայի քննութեան։ Արդ Զիւէնիի փաշա ալ պատասխանած ըլլալով որ այդ տեղեկագրին պարունակութիւնը վերջին ատենան չանեկան ըլլալուն կրնայ շատ մեծ ծառայութիւն ընել բոլոր հրշէջ զօրաց, որոշուեցաւ մեծ քանակութեամբ տպել տալ անկէ, պէտք եղած տեղերը բաժնելու համար։

ԱՌՈՂՋ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ.—Եղ մըտական նոր տարւոյ սաղթիւ առողջապահական գործոց պաշտօնատան յանձնաժողովները նորոգ կազմուեցան։

ՊԱՅԱԶԻՏ երկթեւեկող ռուսական հպատակներու գործերուն հսկելու համար, այդ քաղքին նոր ընտրուած գեր-հիւպատոսին՝ Էրզրումի հիւպատոսութեան նախկին Ա. քարտուղար Շահովքօղ իշխանին պաշտօնը վաւերացնել խնդրուեցաւ Բ. Դուռնէն։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ առողջապահութեան ամէնաէական կարեւորութիւնը ի նկատի առնելով կրթական նախարարութիւնը որոշեց որ այսուհետեւ բժշկական այցելութիւններէ ու քննութիւններէ զատ, ամէն երկուշաբթի բոլոր վարժարանաց տեսչութիւնները վարժարանին շաբաթական առողջապահական վիճակը ներկայացնող տեղեկագիր մը ղրկեն իրեն. եւ ասիկա թէ հիւանդութիւն պատահած եւ թէ չպատահած պարագաներուն մէջ։

ԿԱՅՍ. ՖԷՍԻ գործարանին յառաջացնելու համար գնուած տարեկան 2 միլիոն օխա բուրդը այսուհետեւ Էնկիւրի, Գոնիա, Գասթէմունի, Ատանա եւ ուրիշ կուսակալութիւններու կառավարական պաշտօնէութեանց կողմէ ուղղակի ծախու պիտի առնուին ի հաշիւ Սպարապետութեան Դրան։

ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՉԻ ԴԱՏԸ.—Տիկին Քոնսթանթինիտիսի կողմէ ներկայացուած երկու թուղթեր չվաւերացուեցան Ցունաց Պատրիարքարանին կողմէ, Խառն Ժողովը որոշած ըլլալով անոնց մէջ քանի մը փոփոխութիւններ մտցնել։ Տիկին Է. Քոնսթանթինիտիսի բացած դատը այսօր կը սկսի տեսնուիլ իտալական հիւպատոսարանին մէջ։

ԹՈՔԱԽՏԻՆ ԴԷՄ.—Աղեքսանդրիայէն կը գրեն թէ Գահիրէի մէջ ընկերակցութիւն մը կազմուեր է թոքախտին դէմ մաքառելու նպատակով։

ԵՐԿՐԱՉԱՓ Մավրօքորտաթօ էֆ. Էնկիւրի գնաց, դէպ ի Պաղտատ շինուելիք երկաթուղիի գծի մասին գիտական քանի մը քննութիւններ կատարելու համար։

ՊԷՐՈՒԹԻ ռուսական ընդհ. հիւպատոս Պ. Լիչին նոյն պաշտօնով Հալէպխտան փոխադրուած է։ Իրեն յաջորդած է Էրզրումի ընդհ. հիւպատոս Պ. Տէմիրիք. Իսկ այս վերջնոյն ալ յաջորդած է Եանեայի հիւպատոս Պ. Սքրիապին։

ՍԻԿԱՌԷԹ.—Մասնաւոր վիճակագրութենէ մը կը տեսնուի թէ 1901 տարւոյ միջոցին 380,000,000 սիկառէթներ արտածուեր են Եգիպտոսէն Եւրոպա։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ վիճակահանութեան մեծ պարգեւը հանր. պարտուց վարչութիւնը շահեր է։

ԱՌՈՂՋ. ԺՈՂՈՎԸ երէկ նորէն գումարուեցաւ քաղաքապետ Րըմզի փաշայի նախագահութեան տակ։

ՑՈՐԵՆ.—Երէկ Փոքր-Ասիայէն 14 վակոն ցորենք 7000 գրիւ, իսկ Իզմիտէն 2,000 գրիւ ցորեն եկաւ Պոլիս։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ. Պարթրնցի Հասանի մավունեան ապի գիշեր Պոսթանճը երթալու համար Սարայ Պուռնէն անցած ատեն անծանօթ շոգենաւ մը եկաւ խորտակեց զայն։ Հասան ու իր երկու նաւավարները ծովը թափեցան այն ատեն։ Իրենցմէ մէկը խեղդուեցաւ, իսկ Հասան ու միւս նաւավարը մինչեւ հետեւեալ օրը ջուրերուն մէջ տապլակելէ ետք, վերջապէս ձկնորսի նաւակով մը ազատուեցան։

ՀԱՐԻՒՐՈՒՆ ԻՆՆՍՈՒՆ ՇԱՀ.—Դոհաբեղինեաց Ալիքսան Պարտիզպանեան վաճառատունը, որ երկար տարիներէ ի վեր գոյութիւն ունի եւ կը գործէ կատարեալ ճշդութեամբ եւ յաջողութեամբ այս անգամ բոլորովին նոր գրութիւն մը հնարած է.—Իր ծախած ապրանքները հարիւրին 10 զեղչելով ետ առնել եւ փոխարէն դրամ վճարել։ Ուրեմն դիմեցէք Պոլիս, Ոսկերիչներու Շուկան, թիւ 13 Ալիքսան Պարտիզպանեանի գոհարեղինաց եւ արծաթեղէններու վաճառատունը ուր պիտի գտնէք ոսկի եւ ադամանդներու առաջին տեսակները։ Պոլսոյ եւ գաւառաց համար յանձնարարութիւնք ճշդութեամբ կը կատարուին։

ՍՊԱՍՈՒՀԻԻ ՍԷՐ (ՎԻՊԱԿ)
ԿԱՐԴԱԼ ՎԱՂՈՒԱՆ «ԾԱՂԻԿ»Ը

"ԾԱՂԻԿ„Ի ՄՐՑՈՒՄԸ

Մեր խոստացածին համեմատ, յառաջիկայ շաբաթ օր պիտի հրատարակենք մեր մրցումը կազմող նորավէպին առաջին ՏԱՍԸ տողերը։ Տասնըմէկերորդ տողը, ինչպէս ըսած ենք արդէն, պիտի գտնենք «Ծաղիկ»ի երկուշաբթի օրուան թիւին մէկ կողմը։ Նորավէպը միայն ԵՐԵՍՈՒՆ տող պիտի ըլլայ, որուն ՏԱՍԸ մենք պիտի հրատարակենք մեր կողմէ, եւ մնացած ՔՍԱՆՆ ալ ընթերցողները պիտի գտնեն։

Զմոռնանք ըսելու որ 10 օսմ. ոսկի պարգեւ պիտի ստանայ մինակ չահողը։ Եթէ երկու հոգի շահին՝ պարգեւը պիտի բաժնուի։ Եթէ աւելի ըլլան՝ վիճակով պիտի որոշուի։

Յառաջիկայ շաբաթ օր ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՆՈՐ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱԼ պիտի տանք մեր ընթերցողներուն, այս մրցումին նկատմամբ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Ինչպէս գրեցինք, ակէ առաջ, Ազգ. Հիւանդանոցի տարեկան նուագահանդէսը այս կիրակի տեղի պիտի ունենայ Թէքէ Պաշի Թատրոնին մէջ։ Ըսինք ու կը կրկնենք թէ նուագահանդէսին կարգապահութիւնը անթերի պահելու համար, Կարգադիր Մասնախումբին կողմէ ջանք չէ՛ խնայուած. հասարակութեան կը մնայ օգտուիլ Մասնախումբին այդ ջանքերէն, ու մանաւանդ ինքը առաջին պատճառը չըլլալ՝ ո՛ եւ է անպատեհութեան մը։ Յուանք որ այս տարի հրմշտուք, խրամիկ առաջ անցնելու փորձ, երաժշտական կտորի մը զարնուած պահուն չաղակրատութիւն, եւայլն չեն պատահիր, եւ յետամնաց հանդիսականներն ալ պէտք եղածին չափ քաղաքավար կ'ըլլան՝ կտորի մը նուագման միջոցին ահագին աղմուկով ներս չմտնելու համար։

Նուագահանդէսը պիտի սկսի ժամը 7ուկէսին, Ը. Թ. Ահաւասիկ յայտագիրը.—

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ՀԱՄԻՏԻԷ ՔԱՅԼԵՐԳ

1° ՄՕԶԱՐԹ.—Ուվէ բիւռ.—Ֆլիւթ Անշանթէ — Նուագախումբին կողմէ

2° ԼԻՍԹ.—Ռաբսոտի Հրճկրուազ.—Դաշնակի վրյ. Պ. Հէկկի կողմէ

3° Տ'ԱՄՊՐՕԶԻՕ.—Քուաթուօր ա գօրտ.

4° ՄԱՍՍԱՆԷԻ.—Վի լօ սաբէբէ, օ Մամմա (Ռուսթիգանա) — Երգ Օր. Լապուռնեայի կողմէ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

5° ՄԻԽԱՅԷԼԻՍ.—Լա Բաթթույլ — Նուագախումբին կողմէ

6° ԼԻՍԹ.—Գօնսէրթօ, դաշնակի վրայ, Պ. Հէկկի կողմէ ընկերակցութեամբ նուագախումբին

7° ԵՐԳ.—Ռոմանս, Օր. Լապուռնեայի կողմէ

8° ՌՈՒԲԻՆՇԹԱՅՆ.—Վալս, — Նուագախումբին կողմէ

Դիտելի կէտ այս Յայտագրին մէջ, սա է որ ո՛ եւ է հայ արուեստագէտի կամ ամաթէօրի բաժին մը չէ՛ հանուած. այդ մասին, Մասնախումբին անդամներուն հետ յարաբերութեան մէջ գտնուող անձնաւորութիւններ ակէ առաջ ալ նամակներով ուշադրութիւն հրաւիրած էին։ Մենք կը յուսայինք որ Մասնախումբը ինքնին մտածած է այդ պարագային վրայ, բայց յայտագիրը ցոյց կու տայ թէ բոլորովին տարբեր է իրողութիւնը։ Ա՛յն պարագային մէջ, մէկ կամ մէկէ աւելի հայ արուեստագէտներ կամ ամաթէօրներ յաւ [illegible] պիտի [illegible] ընել նուագահանդէսի մը մէջ որ [illegible] բանէ առաջ Հայ հաստատութեան մը նպաստելու համար սարքուած է, եւ որուն ներկայ եղող հանդիսականներուն ամբողջութիւնն ալ հայ պիտի ըլլայ։

Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի առողջական վիճակը լաւ է, ինչպէս կը տեղեկանանք զինքը դարմանող բժիշկներէն։ Եկեղեցական եւ աշխարհական բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ կ'այցելեն Ն. Վսեմութեան։

×

Կեսարիոյ առաջնորդ Տրդատ եպիսկ. Պալեան օրուան խնդիր կը դառնայ կրօնական Ժողովին վերջին նիստին մէկ որոշման առթիւ. Ինչպէս կը յիշուի, Տրդատ եպիսկոպոս ուզած էր մայրաքաղաք վերադառնալ, եւ կրօնական Ժողովն ալ յանձնարարեց որ սպասէ մինչեւ Զատիկ, նոյն ատեն իր մեկնելուն նկատումը նամակով մանրամասնութիւններ հաղորդելով։ Կ'ըսեն այս առթիւ թէ Տ. Տրդատ եպիսկոպոս վշտացած է Կեսարիոյ Ս. Դանիէլ վանքին վանահայր Սանոսաճեան եպիսկոպոսի, որուն քմահաճոյքներուն համակերպիլ չուզեր։ Միւս կողմէ, Սանոսաճեան եպիսկոպոս, կ'երեւայ թէ ասանկ առիթներու մէջ սովորական դարձած միջոցի մը դիմեր է. այսինքն քանի մը համամիտ ազգայիններ գտնելով գանգատագիր մը ղրկեր է Պոլիս, Ազգ. վարչութեան, թերեւս ինքն ալ չհաստատելով այդ թուղթին մէջ գրուածներուն։ Այդ իսկ կը թուի ըլլալ Տրդատ եպիսկոպոսի վրդովման պատճառը։ Ինչ որ ալ ըլլայ, այս մասին պէտք կը տեսնենք դիտել տալու Կեսարիոյ ազգայիններուն թէ քիչ անգամ Առաջնորդական վիճակ մը բաղդը կ'ունենայ Տրդատ եպիսկոպոսի պէս կարող, մաքուր ու արժանաւոր եկեղեցական մը ունենալու իբր Առաջնորդ։ Սխալ մ'ըլլալ է Տրդատ եպիսկոպոս յաւէ մ'ի՛ կ'աշխատի իր Վիճակին մէջ, առանց աղմուկի առանց թմբուկի, եւ թերթերը քիչ չէ որ առիթ ունեցած են եւ կ'ունենան արձանագրելու բազմաթիւ օգտակար անսփոփութիւններ՝ ուղղակի ծնունդ Ն. Սրբազնութեան անձնական արժանիքին ու կարողութեան։

×

Ս. Հայրապետ Պարսկաստանի եւ Հնդկաստանի Առաջնորդ Տ. Սահակ Սրբազան Այվատեանի կոնդակ մը ղրկելով, պատոնէր է թոյլատրել 7րդ աստիճանի ազգականութեան եւ 5րդ աստիճանի խնամութեանց պսակները։

×

Գրուեցաւ ակէ առաջ թէ Աթէնքի մէջ հայ մատուռ մը շինութեան ձեռնարկուած է։ Այս առթիւ, Ս. Հայրապետը կոնդակներ ղրկեր է Եւրոպա բնակող բարերար ազգայիններու, հրաւէր կարդալով որ օգնեն այդ ձեռնարկին։

×

Ստացանք Իզմիրի ազգ. հիւանդանոցին տարեկան տեղեկագիրը (1901 յունուար 16էն-1902 յունուար 16)։ Տեղեկագրին սկիզբը, Հոգաբարձութիւնը հակիրճ համարատուութիւն մը կ'ընէ զոր վաղը պիտի ներկայացնենք։ Այդ տարեշրջանին, հաստատութեան եղած դրամական նուիրատուութիւնները գումարուեր են 31,220 ղրուշի եւ 30 փարայի գումար մը, որուն 14,240 ղրուշ 10 փարան Իզմիրի մէջէն, եւ մնացեալն ալ թեմերէն ինչպէս նաեւ ուրիշ քաղաքներէ։ Այս տարեշրջանին հաստատութեան մէջ դարմանուած են 555 հիւանդներ՝ որոնցմէ 514 հայեր (430ը այր, 84ը կին), 10 մահմետական (9 այր, մէկը կին) 30 յոյն, (14ը այր 16ը կին) եւ մէկ հրեայ կին մը։ Ասոնցմէ 477ը ապաքիններ են, իսկ 48 հոգի որոնցմէ 46 հայեր (38 այր եւ 8ը կին), ինչպէս նաեւ մէկ մահմետական կին մը եւ մէկ ալ յոյն կին մը մեռեր են։ Ներկայ հիւանդներուն թիւը 30ի կը հասնի։ Խնամուած են նաեւ բազմաթիւ այցելու հիւանդներ։ Հաստատութեան մէջ այս պահուս կը պատսպարուին 30 ծերեր եւ անկեալներ, եւ 15 յիմարներ ու ապուշներ։

ՍՊԱՍՈՒՀԻԻ ՍԷՐ (ՎԻՊԱԿ)
ԿԱՐԴԱԼ ՎԱՂՈՒԱՆ «ԾԱՂԻԿ»Ը

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

3-4 ամիս առաջ «Սուրհանդակ»ի մէջ դրատմուեցաւ «Տխուր ապիկար վիրաբոյժ մը» վերնագրով, Տօքթօր Արզումանի Պէշիքթաշի մէջ կատարած մէկ գործողութիւնը, զոր Դոանիկ Սարգսեան՝ իմ ազգականիս [illegible] հանրութեան հրապարակ[illegible]. Բայց [illegible] չէ՛ գիտեր ինչ [illegible] [illegible] թիւն [illegible] [illegible] զրոյցները Տօքթօր Արզումանի պաշտպանիչներուն մեքենայութիւններն էին։ Բայց ես այժմ իմ [illegible] եւ կրնամ ըսել թէ բոլորովին սխալ է որ գիտ դարմանելու եկող բժիշկները եւ վիրաբոյժները իրեն դէմ էնթրիկ բանեցուցած ըլլան։ Մարդիկը ինչ որ տեսան, ա՛յն միայն ըսին, այսինքն ճշմարտութիւնը. եւ ով որ կ'ուզէ, կրնայ գալ ձեռքս տեսնել։ Ահա այս պատճառաւ ես անձամբ քիչ մը բացատրել կ'ուզեմ իրողութիւնը։ Ասկէ հինգ ամիս առաջ ալ ձեռքս մինչեւ դաստակը ուռեցաւ։ Տօքթօր Արզումանը կանչեցինք որ «բանաւոր» է ըսելով 4 տեղէն ծակեց շատ արիւն հոսեցնելով. քանի մը օր վերջը գալով նորէն հօթը տեղէն ծակեց եւ ըսաւ որ այս ձեռքը խեր չունի, հիւանդանոց տանելու է որ կտրուի։ Նոյն օրը թեւիս վրայ, կարգ մը տեղեր փէնիքէ, սիւլիմէ եւ իօտոֆօրմ դրիր, ինչպէս նաեւ քաուչուէ թիւպեր դնել տուաւ առանց կապել տալու։ Այդ թիւպերէն մէկը դժբաղդաբար ծակէն ներս փախեր էր, եւ ծակերը ա՛յն աստիճան փոքր էին ու ձեռքս ա՛յն աստիճան ուռած էր որ, անհնար էր զայն տեսնել։ Տօքթօր Արզումանի երկրորդ այցելութենէն 3-4 օր վերջը, ձեռքիս վիճակը գէշցած էր եւ ես անդրոյ անկողին ինկած էի, նոյն իսկ կաթիլ մը կաթ խմելու անկարող մնալով։ Ա՛ն ատեն Պէշիկթաշի հիւանդանոցին վիրաբոյժ Սարրեան Յակոբ էֆէնտին կանչեցինք, որ եկած որր այս ձեռքիս «էսիփլէ»ն եկած է ըսելով ամբողջ դեղերը եւ քաուչուէ թիւպերը դուրս նետել տուաւ, եւ աւելցուց որ թէեւ այս դեղերը աղէկ դեղեր են բայց այս հիւանդութեան համար չեն։ Ինքն ալ Տօքթօր Արզումանի պէս «այս ձեռքը աղէկ չէ բայց հիմա քանի որ կեանքը վտանգի մէջ է, չի կրնար «գլոռօֆօռմիւլէ» ըլլալ։ Ես ձեզի ժամանակը կ'ըսեմ» ըսաւ, եւ սկսաւ ձեռքս ինք դարմանել։ Յետոյ «ես վիրաբոյժ եմ, ներսէն նայելու համար շնորհքով բժիշկ մը կ'ուզեմ» ըսաւ։ Տօքթօր Զիլինկիրեան էֆէնտին կանչեցինք։ Առաջ մէկ կողմէն Յակոբ էֆ.ին չընդրիր՝ որուն շնորհակալ եմ «էրիզիբէլա»ը բուժելով կեանքս ազատելուն, եւ միւս կողմէ Զիլինկիրեան էֆ.ի դեղերուն շնորհիւ 15.16 օրէն կարող եղայ անկողնիս մէջ նստիլ եւ քիչ մը կաթ խմել։ Այն ժամանակ Յակոբ էֆ. դաւօք արտի յայտարարեց որ ձեռքիս մէջ փտած ոսկոր կայ եւ հիմա կրնայ գլոռօֆօրմ ըլլալ։ Նաեւ յանձնարարեց որ անգամ մըն ալ Տօքթ. Եաղուպեան էֆ.ն կանչենք։ Այս վերջինը գալով, հաստատեց Յակոբ էֆ.ին ըսածը եւ ըսաւ որ Յակոբ էֆ. շատ լաւ դարմանած է։ Տօքթօր ձեռքս ճնշելու պէտքը չէչտեց վերջ, «եթէ մէջի մէկ ոսկորը միայն փտած է կը հանենք, եւ եթէ քանի մը հատը փտած է այն ժամանակ ձեռքը կտրելու է», վճռեց։ Ասոր վրայ Տօքթ. Արզումեան առանց իմ գիտութեանս տօքթ. Տրնեն այցելութեան բերաւ։ Տօքթ. Տրնեն ընդունեցի եւ տօքթ. Արզումանը չընդունեցի։ Տօքթ. Տրնի ձեռքս տեսնելով ըսաւ. «այս ձեռքը բան մը չունի, փտած չէ եւ ինքնիրեն աղէկ կ'ըլլայ»։ Ասկէ 20 օր վերջը, 21 փետր., վերքերէս մէկուն բերանը սեւ բան մը նշմարելով Յակոբ էֆ.ն կանչեցինք, որ իր գործիքներուն շնորհիւ հանեց վերքիս մէջէն վերոյիշեալ թիւպը։ Յայտնի է որ թերեւս ինքնիրենը պիտի աղէկնար, եթէ երբեք այդ թիւպը մէջը չըլլար։ Այն օրէն ի վեր, վերքերէս վեցին ծակերը գոցուեցան, եւ հինգը միայն կը բանին կոր. անոնց ինչ ըլլալիքը յայտնի չէ։ Կը զարմանամ նաեւ կարդալով թէ Րիֆաթ էֆ. ձեռքս աղէկցուցեր է. ո՞վ ըսաւ։ Արդէն մէկ ամսէ աւելի է որ չի գար, որովհետեւ հասկցած է թէ չպիտի կրնայ ըլլալ գործին մէջէն։ Ահա՛ այս է իրողութիւնը։

ԹԱԳՈՒՀԻ ԹՈՍՈՒՆԵԱՆ

20 Մարտ 1902

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 2 Ապրիլ.—Տօվակալ Ռիբէա Համ հաստ. Վիթթորիօ Էմմանուէլէ թագաւորին յանձնելու համար Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր ինքնագիր մէկ նամակը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հարաւ. Ափրիկէ առնուած լուրեր յոյս կը յայտնեն թէ Պօէր զօրավարները յանձն պիտի առնեն քննել խաղաղութեան առաջարկութիւնները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Քրոնշթատէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Շալքպուրկրը, Սթէյն նախագահը եւ Զօր. Տըլարէյ, վաղը (այսօր) պիտի տեսակցին իրարու հետ։

ԱԹԷՆՔ.—Պ. Տէլիանիս երկար բանախօսութիւն մը ըրաւ երեսփ. ժողովին մէջ, ամբողջ նիստի միջոցին։ Ապացուցուց որ իր նախարարութիւնը պատասխանատու չէր տեղի ունեցած դէպքերու մասին։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան ջանքերը կը շարունակուին սիւտէի վիճաբանութիւնը չկատարելու համար։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Ցորենի վրայ գործառնութիւնները շատ հանդարտ են։ Հրապարակը զգալի անկում մը կրած է։ Մատուցումներու վերջին գինն էր 77.50։

ՊԵՐԼԻՆ. — «Նորտտէօյչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ» թերթը կը հաւաստէ թէ Անգլիոյ թագաւորին թագադրութեան հանդէսներու Գերմանիոյ կողմէ իբր ներկայացուցիչ պիտի ղրկուի Հայնրիհ իշխանին։

ՎԻԷՆՆԱ.—Աւստրօ-հունգար պատգամաւորութեանց յառաջիկայ գումարումը յետաձգուեցաւ մայիս վեցին։

ՄՕՆԱՔՕ —Խաղաղութեան միջազգային համաժողովը բացուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ Բրեթորիայէն. — «Պօչմանսքրոի մօտերը գործող անգլիական գումարտակ մը կռուի բռնուեցաւ Պօէրներուն հետ։ Անգլիացիք ստիպուեցան նահանջել եւ վերադառնալ իրենց բանակատեղը, ուրկէ կատարուած յարձակման մը վրայ Պօէրները ցրուեցան։ Զօրս Անգլիացի սպաներ վիրաւորուեցան։ Պօէրներուն կորուստը ծանր է։ Իրենցմէ վեց հոգի գերի բռնուեցան։

ՓԱՐԻԶ.—«Քաթոլ» թերթին կը հեռագրեն Օռանէն թէ՛ Ֆրանսայի նախորդ արտաքին գործոց նախարար Պ. Հանոթօ՝ որ աշխարհագրական համաժողովին կը նախագահէր, խորհրդակցութեանց միջոցին յարձակում կրեց եւ անպրգուեցաւ երիտասարդ կնոջ մը կողմէ։ Այս վերջինը յայտարարեց թէ Պ. Հանոթօ իրեն հետ ժամանակ անցընելէ վերջ լքած է զինքը։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 2 ապրիլ.—Ֆրանսական, ռուսական, աւստրիական եւ իտալական տորմիղները ի մօտոյ Նաբոլի կը սպասուին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վարչապետ կոմս Պիւլով յայտարարեց թէ Իտալիոյ բարեկամութիւնը Ֆրանսայի հետ չի վնասեր Եռրեակ Զինակցութեան։ (Ծ. Խ.— Այս հեռագրին մանրամասնութիւնները կարդալ երէկուան «Ծաղիկ»ի մէջ։)

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 20 Մարտ			
Օսմ. Քօն. Սէաբ Դ. Օ.Ո.	27	31	1/2
Ամէնէն բարձր գին »	27	33	1/2
» վար գին »	27	24	1/2
Ալիվրէ »	—	—	—
Բուլկըի երկաթգ. Փր.	110	37	1/2
Ամէնէն բարձր գին »	110	8.	1/2
» վար գին »	109	37	1/2
Թրամվայ »	154	—	—
Ամէնէն բարձր գին »	154	—	—
8 օրուան Քօնսոլիտ	340	—	—
8 » Երկաթուղի	3		—
ԲԱՑՈՒՄ, 21 Մարտ			
Օսմ. Քօն. Սէաբ Դ. Օ.Ո.	27	33	1/2
» ժամ 3ին «	27	33	1/2
Բուլ. երկաթուղի Փր	[illegible]	[illegible]	
» ժամ 3ին		5	1/2
Թուրք. [illegible]	4		
Արկածէյթ Սէաբ A			
» » B			
Պանք տը Մէթէլին	3		
Ագարոն տէ Թրամուէ		.	—

[illegible]	1	60	—
Սօսիէթէ տ'Անսիւրանս	3	57	1/2
Գրէտի Ժէնէրալ	0	10	—
Սոս. Օթ. տը Ֆիլ է տէք	1	40	—
Ագարոն Գոմմէրսիալ	0	9	03
Թօպագօ Գօրբօրէյշըն	0	9	06
Անթրբրբրիզ Ժէնէրալ	0	7	—
5% Հէլլէնիք 1881	201	—	—
Պանք Նասիօն. Յուն.	409	—	—
Լօրիւմ	72	—	—
Թրամվայ	152	—	—
Պոլսոյ Քարափի Ընկ.	176		—
Տէրքօսի ջրի Ընկ.	275	—	—
Թրամվէյի Ընկ.	484		
Գրէտի Ֆօնսիէ Լ.ժիբ.	257	—	—
Անատոլու Երկաթ.	10	3[illegible]	1/2
ՓՈԽԱՆՋԱԿԱԳԻՐ			
[illegible] 3 ամիս		1	—
[illegible]			
[illegible]	3		
[illegible]	2	4	
[illegible]			
[illegible]	21		

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑՔԸ			
Անգլ. Ոսկի	110	03	—
20 Ֆրանգնոց	87	25	—
20 Մարքնոց	107	15	—
Բօլ Իմբէրիալ	90	—	—
Քրիմից	51	06	—
Մէճիտիէ արծաթ	108	07	—
Մէճիտիէ քառորդ	107	25	—
Մէճիտիէ մանրուք	103	10	—
Պէշլիք	103	20	—
Մէթալիք	101	10	—
Ռուպլի արծաթ	68	20	—
Շիլին	109	—	—
Ֆր. արծթ. Ֆրնս.	87	[illegible]	—
» » ռումէկն.	86	1[illegible]	—
» » իտալկն.	77	—	—
Իւէ ճէնա	09	10	—
Ռուպլի թղթադրամ	8[illegible]	[illegible]	60
[illegible] »		6	—
[illegible] »	[illegible]	3	—
[illegible] »	5	.	—
[illegible] »	110	5	
[illegible] »		5	
[illegible] »		3	
[illegible] »			
[illegible]	8.		

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Փարիզ, 2 Ապրիլ			
3% Ֆրանսկն.	100	82	—
3 1/2 % »	102	45	—
Օսմ. Քօնս. D	27	72	—
Բուլ. Երկ.	112	75	—
Օսմ. Ռէժի	320	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	557	—	—
Օսմ. Մաքս	515	—	—
Օսմանիէ	454	50	—
Բէրիօրիթէ Թիւրք	—	—	—
Գրէտի Լիօնէ	—	—	—
5% Իտալական	100	80	—
Սպանիական արտաքին	79	57	—
Թէմպէքի փոխառութ.	445	—	—
Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	281	—	—
Գասապա երկթ.	35[illegible]	—	—
Թրամվայ Քօնս.	153	—	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	25	17	—

Լոնտոն, 2 Ապրիլ			
Անգլ. Քօնս.	94	50	—
Օսմ. Ռանթ B	51	25	—
» C	27	50	—
» D	25	43	—
Օսմ. Պանքա	12	12	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	108	—	—
Տօմէնիալ	105	—	—
Այտընի երկաթուղի	14	87	—
Գասապա »	84	—	—
5% Իտալական	—	—	—
5% Հելլենական 1881	39	50	—
Ռանթ »	31	—	—
Մօնոբօլ »	43	50	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Պորթուգալ 1888 6%	83	25	—
Թրամվայ Քօնս.	06	—	—
Փոխարժ. Փարիզի վրայ	25	35	—

Վիեննա, 2 Ապրիլ			
Ռուս. երկթ.	107	50	—
Օսմ. Ռէժի	296	—	—
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	240	10	—
Պրիւքսէլ, 2 Ապրիլ			
Ռանթ Օսմ. Սէաբ D	25	40	—
Բուլ. երկաթուղի	110	25	—
Պերլին, 2 Ապրիլ			
Ռուս. երկաթուղի	114	70	—
Ռուպլի (100ը)	216	25	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	31	—

ՏՈՒՔԹ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԾԱ

Բերա, Մեծ-փողոց, Կալաթա Սեբայի դպրոցին դէմ, թիւ 200

Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտեան կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½. Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԼԸ ԲՐՕԿՐԷ

Պէյ Օղլուն, Ճատտեի Քեպիրտ, Ն. 209

ԹՈՒՑՈՒՐԱԹ.—Շիմտիէ գատար չէհրիմիզ թավուգճուլարընն սաթարզը թավուգլար քեաֆֆէսի չիչիրիմիզ պու, պու իսէ սրհէթաէ էն պայրճա արանրլաճագ պիր վազիֆէ տիր։

Թավուղու չիչիրմէք հիյէսի, վագատա թավուղա պիր կիրզլիք վերմէքտէ իսէ տէ, թավուղուն իչէրիսինէ տուխում իտէն նէֆէս, վէխիմ խասմէլիքլէրին պաչ կէօսթէրմէմէ սկպկպիյէմ վէրիր։ Պայրճա խասթալարա վէ չօճուղլարա բէք չարուգ թէկնսիր իտէր։ Թավուգ սէչմէք վէ սաթմագ ուսուլինտէ լազըմ կէլէն արդգամիր, ֆէվգէլատէ պիր մէհարէթլի իճրա իթմէքտէ օլուսուղումտան, էհտիրի համիլէթերէ-վէրանրն ապա թէրէսսիա իթմէքտիզին մուդագայի աճիդիսէն էմնիյէթիր քեամիլ իլէ քէնտի իգթիզալարընը իչթիրա իտէճէքլէրինէ չիպէմ օղուն տիր։

Բ. ԿՈՌԷՐՕ

էն ալէա վէ նէֆիս Բասկալեա չէօրէկի ֆիրուխթ օլունուր

Բասգալեա մինասիպէթիյէ, պուսանմըշ եաուտուրթա տախի բիացա ֆիյաթրնա ֆիրուխթ օլունմագատա տրր։

Ալէա թաղէ վէ խալիս թէրէ եազը, գուրթուլարտա մահֆուզ սկպգէ-վաթլար, խալիս չարագ, մասթիգա վէ տիւզ, գոնեագ վէ միսքիրմիր սայիրէ, էն պիրինճի ֆագրիգալարտան։

Սբբարըշաբ՝ մանալէքինէ թեսիմ օլունուր 3

Western Assurance Company
ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ին

Հատուցուած վնասներու գումարը Անգլ. սակի		6.000,000
Պատրաստ Դրամ եւ արդեան հատոյթ	»	» 1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	»	» 4 10,000

Հրապարակս ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց դրամագլուխը 100,000ն աւելի չէ։

Ուէսդրընը Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամեն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ։ Վնասները տեղւոյն վրայ եւ անմիջապէս կ'հատուցանէ։

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Գալաթա, Պահճէ Գաբու, Անտիատի խան, 20, 21, 22

Ծանօթ. — Տեղւոյս է'ն ծանօթ Ֆրանս. և Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հատոյթին հետ բաղդատմամբ 100 %էն աւելի չէ, մինչդեռ Ուէսդրընինը 125 %է, ինչ որ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակցաց։

Յ Գ. — Գաւառներուն մէջ գործուեցեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

2 46-100

ՄԹՍԱՔ ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

Գալաթիա, ճիշդ Թիւնէլի դիմաց, թիւ 25.

Վաճառատանս մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի՝ պատի թուղթերու ճոխ եւ ճաշակաւոր մթերք մը ինչպէս նաեւ ոսկեզօծ եւ զարդարուն ՖՕՐՆԻՇՆԵՐ եւ ամէն տեսակ ՍԹՕՐՆԵՐ եւայլն։

ԳԻՆ ՁԱՓԱՒՈՐ

ՏՐՔ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄՍԵՐԻԱՏԱՆ ԱՏԵՄՆԱՐՈՒԾԱՏ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Դասնի զարէջրատանց վրայի տարիք (ֆիշդ Զբպատբեանց դեմն)

Ամենատատիկ ցաւած ատամները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմել եւ խուժուած վերագտանալու պարմանատ։

Նորը, ճաշակաւոր եւ զիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, գէմքի ձեւաւորութիւն, բան տարիքի, ծամելութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Թմրեցուցիչ գեղերու եւ ամենատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ց. Գ. Վերջ մը տալու համար Ցանախորդաց գանգատներուն, հրապարակ կ'ազդարարենք թէ Մենք Պոլսոյ կողմը մանաճիւղ ՉՈՒՆԻՆԻՆ։

4—51-100

ՇԱՊԻԿ

ԳՅՈՒՂ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱՀԱՆՈՒՅԹ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶԱՅՆԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶՕՐԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՊԻԿ

4 -69 -100

Մ. ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Արդարատարի Մեծ Վաճառատուն եւ Շապիկի Գործարան

Գալաթիա, Լոյիոտա փողոց, թիւ 84

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Գատարաստուրիւն ամեն տեսակ ՇԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ԱՄԵՆԱԱԿԱՆԱՐԵԱԼ ՊԱՏՐԱՍՏԱԿԻՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՐ ԵՒ ԿԻՍԻ ՀԱՆՁՆԱՐԱՐԵԼԻ ՀԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ.

4 -69 -100

ՆՈՐ ՓՈՐՁԵՐՈՒ ՊԷՏՔ ՉԻ ԿԱՅ

ՄԱՏԱԹԵՐԻԱԶԱՖԹ ՍԻՄԹԷՄՈՎ

15 տարեկան սորվեցայ Ֆրանսերէն սահուն կերպով խօսիլ։

Յ. Ե. Յակորիկեան

ՀՆՇԱՒԱԹԷՆ ԿԲԱՑ

[illegible]

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1805

Մանկավարժական դասագրքերու կեդրոն

ԳՐԱՎԱՃԱՌ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
ՀԵՂԻՆԱԿ

Կ. Պոլիս, Մերճան փողոց, Թիւ 57

ՊԱԶԱՌ ՕԹՕՄԱՆ
Բ. Ա. ԳԱԼԻՆԵՒԳՈՍ

Կեդրոնական վաճառատուն, Ֆինճանճըլար Եօքուշու թիւ 21

Մասնաճիւղեր
Կալաթա, Թիւնէլ փողց, թիւ 36—41
» Մէնտիլ փողց, թիւ 25
Բերա, Մեծ Փողց, Թէրզի փողոցին դէմ, թիւ 170

Մեծ մթերանոց ամէն տեսակ մանիֆաթուրայի, կտաւեղէնաց, բրդեղէն ապրանքներու, մատանիներու, հնդկական կտաւներու, եւն.

Կահաւորման կերպասներու մեծ զանազանութիւն

Գորգեր, սպորներ յանձնարարութեամբ, մոմարներ, սեղանի եւ անկողնի ծածկոցներ, սեղանի սպասներ

Ամէն տեսակ մետաքսեղէններ եւ կտաւեղէններ, վարագոյրներ, եւն. եւն.

Միայն Ֆրանսական եւ Անգլիական ապրանքներ

TRADE MARK

Լոնտոն եւ Ֆրանսայ մանրավաճառներ, ոսկեվաճառներ, ոսկեգործներ, գեղեցիկ ոսկեղէնի գործարանատէր Գ. Չուլուքեան

Լոնտոն եւ Ֆրանսայ մանրավաճառներ, ոսկեվաճառներ, ոսկեգործներ, գեղեցիկ ոսկեղէնի գործարանատէր Գ. Չուլուքեան

ՎԻՆԻԵՐԻ ամէն տեսակ ՎԻՆԻԵՐԻ ամենայն տեսակ 500, 100, 70ական աւելիքու մէջ։

ՓԵՆՏՈՒԵՆԻՆ ամէն տեսակ ամենայն անախորժ հոտի եւ գոյնի համար 150 և 80 թերթ պատրաստուած։

ՓԵՆՏՈՒԵՆԻՆ ամէն տեսակ 400, 300, 200, 100, 70ական թերթ պատրաստուած։

Գ. Չուլուքեան
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնուած 1803ին
Գլխաւոր գրասենեակ Լոնտոնի մէջ։

Լոնտոն եւ Ֆրանսայ մանրավաճառներ, ոսկեվաճառներ, ոսկեգործներ, գեղեցիկ ոսկեղէնի գործարանատէր Գ. Չուլուքեան